جوانه‌های خدمت

خبر امروز

همزمان با دهه کرامت ۴۰۰ نفر از خادمیاران نوجوان رضوی در مراسمی با عنوان «ابناء الرضا(ع)» در ورودی باب‌الهادی(ع) اجتماع کردند و پس از همخوانی و اجرای سرودهای امام رضایی مسیر صحن پیامبر اعظم(ص) به سمت تالار قدس را پیمودند و از برنامه‌های این مراسم بهره‌مند شدند. مصطفی فیضی؛ مدیر عالی حرم مطهر رضوی در ابتدای این مراسم گفت: «شما نوجوانان در مسیری گام نهاده‌اید که توفیق در دنیا و آخرت نصیب و روزیتان خواهد شد. بسیاری از ارادتمندان و عاشقان به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) برای اینکه توفیق خدمتگزاری در این بارگاه ملکوتی را کسب کنند دل‌هایشان می‌تپد. شما باید قدردان این لحظات باشید. شکرانه این نعمت نیز برای شما این است که دوستان و همسن و سالان خود را بیشتر با حرم و امام رضا(ع) آشنا و آنان را به جمع خودتان دعوت کنید. هیچ گاه تکریم و احترام زائر را در طول خدمت فراموش نکنید زیرا این مهم از بزرگ‌ترین وظایف خادمان حرم علی بن موسی الرضا(ع) است».
اجرای برنامه‌های شاد، دکلمه‌خوانی، مداحی، گروه همخوانی سرود، برگزاری مسابقه و اهدای جوایز و... از دیگر برنامه‌های این مراسم بود.

خادمانه

خدمت کریمانه به نیازمندان

همزمان با دهه کرامت و با هدف تحقق شعار محوری «همه خادم‌الرضاییم؛ خدمت کریمانه، جهاد عالمانه» بنیاد کرامت رضوی طرح توزیع ۵ هزار بسته معیشتی بین نیازمندان را آغاز کرد.

معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی گفت: در قالب این طرح، با مشارکت تشکل‌های مردمی و با اولویت خدمت کریمانه به محرومان، توزیع ۵هزار بسته ارزاق ویژه خانواده‌های نیازمند ساکن حاشیه شهر مشهد که توسط معتمدان شناسایی شده‌اند آغاز شده است.

رئیسیان‌زاده افزود: حدود ۶۰ درصد اعتبار مورد نیاز تهیه این بسته‌ها توسط آستان قدس رضوی و مابقی آن با مشارکت گروه‌های مردمی و تشکل‌های جهادی تأمین می‌شود و توزیع آن نیز بر عهده مجموعه‌های مردمی است.

درباره شخصیت و مجاهدت‌های احمد بن موسی الکاظم(ع) به بهانه روز بزرگداشت او

«شاهچراغ» جان‌نثار ولایت رضوی

محمد حسین نیکبخت | امروز، روز بزرگداشت احمد بن موسی(ع) مشهور به «شاهچراغ» است؛ یکی از امامزادگان جلیل‌القدر و مدفون در سرزمین ایران که عام و خاص به او علاقه‌مند هستند و از راه‌های دور و نزدیک، به زیارت مرقد ایشان در شیراز می‌شتابند. اصلاً قرار داشتن حرم شاهچراغ در این شهر، خود عاملی برای شکل گرفتن مدارس علمیه و تربیت علمای نامدار و بزرگ بوده است. با اینکه احمد بن موسی(ع) نزد همه ما شخصیتی شناخته شده و مورد احترام فراوان است، اما بسیاری از مردم، اطلاع دقیقی درباره زندگی و مجاهدت‌های وی ندارند؛ تنها اطلاع بیشتر ما از زندگی این امامزاده جلیل‌القدر آن است که وی برادر بزرگ‌تر امام رضا(ع) بوده و در حال عزیمت به سمت مرو و دیدار آن حضرت، در نزدیکی شیراز به شهادت رسیده است. امروز قصد داریم با هم اطلاعات بیشتری درباره این شخصیت ارجمند تاریخ تشیع بدست آوریم.

■ **فرزند برومند امام کاظم(ع)**

متأسفانه درباره تاریخ تولد و حتی شهادت احمد بن موسی، اطلاعات دقیقی وجود ندارد. او برادر بزرگ‌تر امام رضا(ع) و ملقب به «سیدالسادات الاعاظم» است. مادر وی، «ام‌احمد» از بانوان بسیار پرهیزگار و طبق روایتی در جلد دوم اصول کافی (ص ۲۸۵)، یکی از محرمان اسرار امامت و یاری‌کنندگان امام رضا(ع) در عصر امامت ایشان بود. احمد بن موسی را به سخاوت و تقوا ستوده‌اند. شیخ مفید در «الارشاد» (ص۲۸۴) می‌نویسد: «احمد بن موسی جلیل‌القدر، کریم و بسیار پرهیزگار بود... پدرش امام موسی الکاظم(ع) او را دوست می داشت». در برخی متون تاریخی از تلاش فراوان احمد بن موسی برای آزاد کردن بردگان سخن به میان آمده است. این روش کریمانه و انسان‌دوستانه موجب شد او در میان مردم نیز به عنوان شخصیتی ممتاز و صاحب اخلاق کریمه شناخته شود. احمد بن موسی، راوی حدیث نیز بود؛ هر چند احادیث زیادی از وی به دست ما نرسیده است، اما به گواهی علمای رجالی صاحب‌نامی مانند «کشّی»، احمد بن موسی یکی از محدثانی محسوب می‌شده که از وی روایت‌های فراوانی نقل کرده‌اند. جایگاه احمد بن موسی نزد راویان حدیث، جایگاهی ممتاز است و همه آن‌ها وی را فردی موثق و قابل اعتماد می‌دانند. با وجود این همه کمالات و فضائل، وجه بسیار مهم شخصیت این امامزاده جلیل‌القدر، تمکین و پیروی وی از مقام ولایت است. احمد بن موسی با وجود آنکه فرزند ارشد امام کاظم(ع) بود، پس از شهادت آن حضرت به دفاع از مقام امامت ثامن‌الحجج(ع) پرداخت. سیدجعفر بحرالعلوم در کتاب «تحفة‌العالم» (ج۲، ص۲۷) به ماجرای تجمع برخی افراد ناآگاه مقابل منزل احمد بن موسی پس از شهادت پدر بزرگوارش اشاره می‌کند و سپس به دفاع قاطع او از امامت می‌پردازد و از قول احمد بن موسی می‌نویسد: «من در بیعت برادرم، علی بن موسی‌الرضا هستم و او، ولی خدا، پیشوا و جانشین پس از پدر من است».

■ **روایت شهادت**

درباره شهادت احمد بن موسی نیز اطلاعات ما محدود است. ظاهراً دلیل حرکت او به سوی ایران همان دلیلی است که موجب هجرت حضرت فاطمه معصومه(س) شد؛ آن‌ها نسبت به جان امام(ع) بیمناک بودند و اخبار رسیده از مرو، خبر از سخت گرفتن دستگاه خلافت عباسی بر ثامن‌الحجج(ع) می‌داد. هر چند که برخی معتقدند احمد بن موسی به خونخواهی برادرش همراه با یک گروه چند هزار نفره راهی ایران شد اما گزارش‌هایی درباره آغاز سفر احمد بن موسی به سوی ایران، در ماه صفر سال ۲۰۳ هجری وجود دارد که نشان می‌دهد احتمالاً وی پیش از رسیدن خبر شهادت امام رضا(ع) سفر خود را آغاز کرده است. با رسیدن خبر ورود احمد بن موسی و همراهانش به خوزستان و فارس، مأمون که در حال انتقال پایتخت از مرو به بغداد بود، به حاکم منطقه فارس دستور داد جلو حرکت کاروان برادر امام رضا(ع) را بگیرد. علامه مجلسی در جلد یازدهم کتاب «بحارالانوار» (ص ۲۷۶)، ماجرای روبه‌رو شدن حاکم فارس با احمد بن موسی را به تفصیل آورده است. حاکم از برادر امام رضا(ع) می‌خواهد که فوراً تسلیم شود یا به مدینه برگردد؛ اما در اثنای گفت‌وگو و مذاکره، احمد بن موسی متوجه می‌شود برادرش، حضرت ثامن‌الحجج(ع) به شهادت رسیده است. به همین دلیل به نبرد با مأموران خلیفه می‌پردازد و همراه با یارانش در میانه نبرد یا مدتی پس از آن، به شهادت می‌رسد. درباره چگونگی این رویداد نیز روایت‌های مختلفی وجود دارد که به دلیل نبودن استنادات دقیق تاریخی نمی‌توان به خیلی از آن‌ها اعتماد کرد. یکی از این روایت‌ها مربوط به محاصره شدن احمد بن موسی در یک خانه توسط نیروهای خلیفه است؛ طبق این روایت، وقتی مأموران از بازداشت احمد بن موسی عاجز می‌شوند، خانه را بر سر وی ویران می‌کنند و او را به شهادت می‌رسانند و احمد بن موسی را در همان محل دفن می‌کنند. مکان دفن او تا مدت‌ها برای عموم مردم ناشناخته بود. شاید دلیل این امر آن باشد که در سرزمین فارس، تا اوایل قرن چهارم، بیشتر جمعیت را زرتشتیان تشکیل می‌دادند و از این رو توجه چندانی به این امور نمی‌شد. به همین دلیل است که می‌بینیم آشکار شدن مرقد مطهر احمد بن موسی را به دوران حکومت عضدالدوله دیلمی در قرن چهارم یا حتی قرن‌های بعد از آن مانند قرن هفتم یا هشتم مربوط می‌دانند.